Region Stockholm

25

Svar på skrivelse från Talla Alkurdi (S) m.fl. om vård av försäkringspatienter

HSN 2019-1814

Hälso- och sjukvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Planeringsenhet
Alexander Stavreski

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2020-01-10

HSN 2019-1814

Hälso- och
sjukvårdsnämnden

Svar på skrivelse från Talla Alkurdi (S) m.fl. om vård av försäkringspatienter

Ärendebeskrivning
I en skrivelse till hälso- och sjukvårdsnämnden ställer Talla Alkurdi (S) m.fl. frågor avseende förekomsten av försäkringspatienter samt vilka risker privata sjukvårdsförsäkringar innebär för den skattefinansierade vården.

Beslutsunderlag
Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Skrivelse från Talla Alkurdi (S) m.fl.

Förslag till beslut
Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar följande:

Skrivelsen anses besvarad.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund
I skrivelsen ställer Talla Alkurdi m.fl. frågor rörande förekomsten av privata sjukvårdsförsäkringar och huruvida försäkringspatienter får förtur till den skattefinansierade vården inom Region Stockholm.

Överväganden
Enligt hälso- och sjukvårdslagens portalparagraf 3 Kap, 1 § är målet med hälso- och sjukvården en god hälsa och en vård på lika villkor för hela befolkningen. Vården ska också ges med respekt för alla människors lika värde och efter medicinsk prioritering. Den som har det största behovet av hälso- och sjukvård ska ges företräde till vården.

Region Stockholm ansvarar för att det finns ett utbud av hälso- och sjukvård som ska tillgodose befolkningens vårdbehov genom olika vårdavtal, allt från LOV (lagen om valfrihet) och LOU (lagen om offentlig upphandling) till LOL (lag om läkarvårdsersättning) och egen regi. Vårdgivare som har avtal med Region Stockholm ska leva upp till gällande lagstiftning och de krav som ställs i avtalen. Förvaltningen ser till att kraven efterlevs genom kontinuerliga uppföljningar av avtalen.

Talla Alkurdi (S) m.fl. ställer in sin skrivelse följande frågor:

Har HSF tillgång till statistik/underlag som visar att försäkringspatienter får förtur till vården?

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen (HSF) ställer krav på vårdgarantins efterlevnad inom ramen för de vårdavtal som upphandlats. Förvaltningen kan inte ställa krav på eller granska den del av vårdgivarens verksamhet som utförs på uppdrag av någon annan än Region Stockholm. Förvaltningen har därför inte tillgång till specifik statistik som visar att försäkringspatienter får förtur till vården.

Inom vilka vårdvalsområden ser förvaltningen att försäkringspatienter är vanligast förekommande?

Förvaltningen konstaterar att privata sjukvårdsförsäkringsbolag, för sina kunder räkning, tecknar avtal med vårdgivare avseende tjänster såsom sjukvårdsvårdgivning, medicinsk bedömning, specialistvård, operation, psykolog, fysioterapi, rehabilitering, dietist och logopedi. Ibland har dessa vårdgivare också avtal med Region Stockholm.

De vårdgivare som har avtal med Region Stockholm ska erbjuda vård efter medicinsk prioritering. Förvaltningen har inget register över vilka verksamheter som arbetar både inom den offentligt finansierade vården och för privatbetalande eller försäkringsbolag. Förvaltningen har inte heller någon statistik över tillgängligheten för försäkringspatienter.

Kan vi som beställare garantera att försäkringspatienter inte tar resurser från den skattefinansierade vården?

Förvaltningen ersätter vårdgivarna för det uppdrag de utför åt Region Stockholm och utifrån resursåtgången där hälso- och sjukvård ges efter medicinsk prioritering och i enlighet med hälso- och sjukvårdslagen. Vårdgivare ska rapportera efterlevnaden av vårdgarantin för alla patienter inom sitt avtal med regionen, vilket inte innefattar försäkringspatienter.

Eftersom avtalen inte omfattar någon klausul som förhindrar vårdgivare att också sluta avtal med andra uppdragsgivare kan förvaltningen aldrig utesluta att vårdgivare kan komma att prioritera bland sina olika uppdragsgivares patienter. Om förvaltningen skulle få indikation på att vårdgivare på något sätt inte fullföljer sitt uppdrag eller att direkta oegentligheter sker initieras en fördjupad uppföljning av aktuella vårdgivare. Förvaltningen har dock inga möjligheter att genomföra fördjupade uppföljningar som innefattar försäkringspatienter. Förvaltningen kan endast granska verksamheters medicinska prioriteringar av de patienter som fått offentligt finansierad vård.

Kan det finnas risker att vårdgarantin inte nås på grund av att privata försäkringspatienter får gå före hos våra avtalade vårdgivare?

Vårdgivarna som har avtal med Region Stockholm har ett krav på att hålla vårdgarantin. Det finns flera vårdområden där det av olika skäl råder långa väntetider. Inom vissa områden är detta drivet av kompetensbrist, men förvaltningen kan inte utesluta att vårdgivare prioriterar bland sina olika uppdragsgivares patienter. Förvaltningen har inte underlag för att kunna dra några slutsatser om försäkringspatienternas inverkan på väntetiderna till den offentligt finansierade vården.

Pågår det diskussion vad gäller begränsningar av vilken omfattning vårdgivare som finansieras av regionen ska tillåtas at ta emot försäkringspatienter?

Allt inköpsarbete i Region Stockholm ska genomföras i enlighet med de grundläggande principerna för offentlig upphandling med gällande lagstiftning, iakttagande av proportionalitet och konkurrensneutralitet samt Region Stockholms policy för inköp (LS 2018-0667).
Det finns inga särskilda generella skrivningar som reglerar vårdgivarnas möjlighet att sluta avtal med andra uppdragsgivare, exempelvis försäkringsbolag, i de avtal som förvaltningen upphandlar inom ramen för LOV och LOU. Omhändertagande av försäkringspatienter sker utanför de avtal som Region Stockholm har med leverantörerna.

Ett undantag är avtalsskrivning inom radiologin (ett avtal som upphandlats enligt LOU) som begränsar nyttjandet av lokaler som beställaren tillhandahåller. Denna skrivning tillåter förvaltningen att begränsa exempelvis vårdgivarens rätt och möjlighet att nyttja lokalen till annan verksamhet än den verksamhet som är riktad till Region Stockholms patienter. Vårdgivare får heller inte inhysa annan vårdgivare eller låta annan vårdgivare bedriva någon slags verksamhet i lokalerna.

Förvaltningen har inga verktyg för att följa huruvida prioriteringar sker i enlighet med hälso- och sjukvårdslagen på ett sätt som omfattar verksamhet utanför de avtal regionen har med vårdleverantörerna.

I december 2019 har Dagens Nyheter uppmärksammat frågan kring försäkringspatienter och tillgänglighet i förhållande till offentligt finansierad vård. Flera vårdgivare har uppgivit att patienter med privat sjukförsäkring omhändertas snabbare. Med anledning av detta har förvaltningen vidtagit ett antal åtgärder:

- Riktad information till vårdgivare som uppgivit till media att prioriteringar mellan försäkringspatienter och patienter vars vård finansieras av det offentliga inte görs i hälso- och sjukvårdslagens (HSL) intentioner.
- Informationsinsats till alla vårdgivare via vårdgivarguiden med fokus på att tydliggöra gällande lagstiftning och att patienter ska prioriteras efter medicinskt behov.
- Särskilt riktat fokus inom förvaltningen på att uppmärksamma bristande följsamhet till prioritering efter medicinskt behov hos vårdgivare som förvaltningen har avtal med.
- Hälso- och sjukvårdsdirektören har författat en skrivelse till IVO med begäran om granskning av privata vårdgivare som både har avtal med Region Stockholm och med försäkringsbolag. Fokus på att utreda om prioritering sker i enligt med hälso- och sjukvårdslagen och efter medicinska behov.

Björn Eriksson
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Lena Hanberg
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Akten

Godkänd av Björn Eriksson, 2020-01-10

Socialdemokraterna
FRAMTIDSPARTIET

SKRIVELSE
2019-09-26

Vård av försäkringspatienter

Privata vårdförsäkringar blir allt vanligare. De tecknas av företag och erbjuds som en förmån till anställda, eller av direkt av privatpersoner. Om förekomsten av detta ökar riskerar det hota vår gemensamma välfärd, där vissa grupper får tillgång till snabbare behandling, med ökade hälsoklyftor som följd.

Redan nu kan vi se tendenser till att vård till försäkringspatienter på flera sätt undanträngер den skattefinansierade vården. Vårdgarantikansliet vittnar om att de i sin kontakt med vårdgivarna fått höra att försäkringspatienter ges förtur i vården. Systemet har även inbyggda incitament som understödjer ett sådant förfarande, där en högre ersättning ges för behandling av försäkringspatienter.

Med anledning av ovanstående ställer vi följande frågor vad gäller av Region Stockholm finansierade vårdgivare:

- Har HSF tillgång till statistik/underlag som visar att försäkringspatienter får förtur till vården?

- Inom vilka vårdvalsområden ser förvaltningen att försäkringspatienter är vanligast förkommande?

- Kan vi som beställare garantera att försäkringspatienter inte tar resurser från den skattefinansierade vården?

- Kan det finnas risker att vårdgaranti inte nås på grund av att privata försäkringspatienter får gå före hos våra avtalade vårdgivare?

- Pågår det diskussion vad gäller begränsningar av vilken omfattning vårdgivare som finansieras av regionen ska tillåtas att ta emot försäkringspatienter?

Talla Alkurdi m.fl.